

Nowelizacja Prawa wodnego z perspektywy samorządu gminnego

Choć ustawa z 20 lipca 2017 r. Prawo wodne obowiązuje od początku 2018 r., w pierwszą rocznicę jej uchwalenia dokonano kolejnej nowelizacji tego aktu prawnego. Prace nad projektem zmiany ustawy rozpoczęto na szczeblu rządowym jeszcze w marcu br. W dniu 10 sierpnia 2018 r. Prezydent RP podpisał ustawę z 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw. Zdecydowana większość rozwiązań przewidzianych w ustawie wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia jej opublikowania w Dzienniku Ustaw.

Wuzasadnieniu projektu ustawy wskazano, że jego celem jest m.in. „doprecyzowanie przepisów dotyczących prowadzonych postępowań administracyjnych w ramach [...] pobierania opłat za usługi wodne”. Jedną z takich opłat jest opłata za zmniej-

szenie naturalnej retencji terenowej, której wysokość jest ustalana przez wójtów, burmistrzów i prezydentów miast. Zmiana przepisów może mieć zatem wpływ na realizowanie przez urzędy miast i gmin obowiązków przewidzianych w Prawie wodnym.

Podstawy ustalenia wysokości opłaty

Od początku 2018 r. wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast są zobowiązani do ustalenia wysokości opłaty za zmniejszenie naturalnej retencji terenowej, w oparciu o kryteria zawarte w art. 270 ust. 8 i art. 272 ust. 8 Prawa wodnego. Ustawodawca nie wskazał źródeł danych, na podstawie których organy gmin miałyby realizować obowiązki w tym zakresie. Zgodnie z art. 552 ust. 2 Prawa wodnego ustalenie wysokości opłaty do dnia 31 grudnia 2020 r. następuje m.in. na podstawie określonego w decyzji administracyjnej celu i zakresu korzystania z wód lub pomiarów dokonywanych przez organy w ramach kontroli gospodarowania wodami. Biorąc pod uwagę, że dane niezbędne do ustalenia wysokości opłaty za zmniejszenie naturalnej retencji terenowej są obecne głównie w pozwoleniach wodnoprawnych na dokonywanie tego rodzaju czynności, wydawanych przez organy Wód Polskich od początku 2018 r., przewidziane w Prawie wodnym podstawy ustalenia wysokości opłat są niemal całkowicie nieprzydatne dla urzędów miast i gmin. W stanowisku przedstawionym w marcu br. Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej „dostrzegł potrzebę” przekazywania gminom właściwych pozwoleń wodnoprawnych, a także stwierdził, że organy gmin powinny pozyskiwać niezbędne dane „ze wszelkich dostępnych źródeł”, w tym „na zasadzie dobrowolności od podmiotów podlegających obowiązkowi ponoszenia opłaty”.

W związku z pojawiającymi się trudnościami w ustaleniu przez organy skali i zakresu korzystania z wód, ustawodawca zdecydował się na wprowadzenie daleko idących zmian w odniesieniu do podstaw ustalenia wysokości opłat za usługi wodne. W projektowanym art. 552 ust. 2a pkt 2 Prawa wodnego przewidziano, że ustalenie wysokości opłaty za usługi wodne do dnia 31 grudnia 2020 r. będzie następowało również na podstawie oświadczeń podmiotów obowiązanych do ponoszenia opłat za usługi wodne. Oznacza to, że „dobrowolność” w przekazywaniu informacji przez korzystających z wód będzie zastąpiona obowiązkiem składania stosownych oświadczeń w terminie 14 dni od dnia, w którym upływa dzień przypadający na koniec każdego kwartału (projektowany art. 552 ust. 2b). W przypadku opłat naliczanych przez organy samorządu gminnego oświadczenia mają zawierać informacje dotyczące: wyrażonej w m² wielkości utraconej powierzchni biologicznie czynnej na nieruchomości o powierzchni powyżej 3500 m² na obszarach nieujętych w systemy kanalizacji, powierzchni

tej nieruchomości oraz urządzeń do retencjonowania wody i ich pojemności (projektowany art. 552 ust. 2j). Wzory oświadczeń mają zostać zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej Wód Polskich.

Uprawnienia strony postępowania reklamacyjnego

Zgodnie z art. 273 ust. 1 i 2 Prawa wodnego podmiot obowiązany do ponoszenia opłat za zmniejszenie naturalnej retencji terenowej, któremu przekazano informację o wysokości tej opłaty, może złożyć do wójta, burmistrza lub prezydenta miasta reklamację, jeżeli nie zgadza się z wysokością opłaty. Na gruncie dotychczas obowiązujących przepisów, organy wykonawcze gmin w takiej sytuacji powinny, po otrzymaniu reklamacji, zawiadomić skarżącego o wszczęciu postępowania reklamacyjnego oraz umożliwić skarżącemu zajęcie stanowiska co do materiałów zgromadzonych w sprawie. Jednocześnie przepis art. 273 ust. 4 Prawa wodnego zobowiązuje organy samorządu gminnego do rozpatrzenia reklamacji, tj. dokonania kompletu czynności wymaganych przez prawo, w terminie 14 dni od dnia jej otrzymania.

W celu „usprawnienia procedury reklamacji” projektodawca zaproponował wprowadzenie art. 273a Prawa wodnego, stosownie do którego w przypadku złożenia reklamacji, nie stosuje się przepisów art. 10 § 1 oraz art. 61 § 4 ustawy z 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego. Powyższe zostało negatywnie ocenione przez Rządowe Centrum Legislacji, które – zarówno na etapie rządowym, jak i na etapie parlamentarnym – wyrażało zastrzeżenia co do zasadności wyłączenia, w odniesieniu do postępowania reklamacyjnego, przepisów określających podstawowe zasady postępowania administracyjnego. W myśl art. 10 § 1 k.p.a. organy administracji publicznej obowiązane są zapewnić stronom czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwić im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Z kolei na gruncie art. 61 § 4 k.p.a. o wszczęciu postępowania należy zawiadomić wszystkie osoby będące stronami w sprawie. Niemniej jednak zdaniem Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej oraz Wód Polskich, proponowana zmiana „nie będzie skutkowałą narazieniem strony na ograniczenie prawa do aktywnego udziału w ewentualnym postępowaniu administracyjnym, albowiem z tego prawa korzysta już na etapie składania reklamacji” (s. 7 uzasadnienia projektu). ▶

ANALIZY I KOMENTARZE

Znaczenie nowelizacji Prawa wodnego dla praktyki gmin

Mając na uwadze przedstawione powyżej założenia projektu nowelizacji ustawy Prawo wodne, wydaje się, że przyczynią się one do przyspieszenia realizacji przez urzędy gmin i miast obowiązków związanych z opłatami za zmniejszenie naturalnej retencji terenowej. Po pierwsze, dotychczas organy gmin publikowały wzory oświadczeń zawierających informacje konieczne do ustalenia wysokości opłat za usługi wodne, choć przepisy Prawa wodnego ani nie przewidywały podstaw prawnych do zbierania informacji w ten sposób przez gminy, ani nie nakładały obowiązku przedkładania gminom takich oświadczeń. Nowelizacja Prawa wodnego spowoduje, że podmioty,

których działalność przyczyniła się do zmniejszenia naturalnej retencji terenowej, będą zobowiązane do przekazywania niezbędnych informacji organom gmin. Po wtóre, nowelizacja zmierza do ograniczenia zakresu czynności podejmowanych przez urzędy miast i gmin w ramach procedury reklamacyjnej. W rezultacie, decydujące znaczenie dla ostatecznego rozstrzygnięcia będzie mieć głównie ocena argumentacji przedstawionej w reklamacji przez skarżącego.

Tymon Grabarczyk

associate w Praktyce Infrastruktury i Energetyki
Kancelarii Domański Zakrzewski Palinka